

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

VII. Reductio syllogismorum ostensiua, & per impossibile.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

CAPVT VI.

Quibus principiis modorum vtilium vtilitas, & inutilium inutilitas nitantur.

45 **Q**uod ad primum attinet, duo principia generalia assignari solent: Primum metaphysicum; quæ sunt eadem vni tertio, sunt idem inter se, quæ non sunt eadem vni tertio, sed potius alterum ei idem, alterum ab eo diuersum non sunt idem inter se: Secundum dialecticum; quod priori Aristoteles superimposuit, videlicet dici de omni, & dici de nullo: id est, quod prædicatur de aliquo superiori, prædicatur de omni contento sub illo; vel, vt aliis verbis expressit B. Damascenus in log. cap. 8. *quacunque prædicantur de aliquo vt de subiecto, id est, vni uocæ, & de subiecto ipsius prædicabuntur*: quod verò negatur de aliquo superiori, negatur etiam de omni contento sub illo. Priori ergo principio omnes modi vtilis nituntur, cum in omnibus ex identitate extremorum cum medio in præmissis affirmata, aut negata, eorumdem identitas, aut distinctio inter se in exclusionem colligatur. Posteriori verò quatuor modi directi primæ figuræ innituntur, quippe qui maius extremum inconclusionem de minori negant, aut affirmant, eò quod illud affirmant aut negant in præmissis de medio, sub quo continetur minus extremum: ceteri vero modi huic principio reductiue tantum innituntur.

46 Duo itidem sunt principia quibus omnes modi vtilis innituntur, indirectè quidem, & reductiue: alterum metaphysicum, videlicet impossibile est idem simul esse, & non esse: alterum dialecticum metaphysico respondens, nimirum duæ contradictoriæ simul veræ esse non possunt. Nam, vt inferius constabit, conclusionem in aliquo modo vtili negans, postquam concessit præmissas, eò reduci potest, vt idem posse simul esse, & non esse, ac duas contradictorias esse posse simul veras, cogatur fateri: cogi autem ad hoc potest, vel sola propositione, & explicatione terminorum in quatuor modis perfectis primæ figuræ, vel in aliis imperfectis, cuiuscunque sint figuræ, eos reducendo ad perfectos, arte illa, & industria: de qua statim duobus capitibus sequuntur.

47 Quod ad secundum attinet quatuor principia cuius figuræ generalia sunt, ex quibus plurium modorum colligitur inutilitas: Primum est: ex duabus particularibus præmissis, aut ex duabus negatiuis nil sequitur. Probatur, tum à posteriori in Bilbili & Colophone: tum à priori, quia, cum ambæ præmissæ particulares sunt, extrema non sunt eadem vni tertio simpliciter, & verè: termini enim indeterminatè & disunctiue sumuntur: indeterminata autem, & disunctiua identitas non est simpliciter, & verè identitas, aliàs lapis absolutè Deus esset, cum quo indeterminatè sumpto identificatur, propterea quod verum sit, lapidem esse vel Deum, vel creaturam: vnde non mirum, si in conclusionem esse nequeant eiusmodi extrema inter se eadem: cum verò ambæ præmissæ negatiuæ sunt, extrema non sunt eadem vni tertio: ex eo autem quod extrema alicui tertio eadem non sunt, nec inferitur eorum inter se identitas, nec distinctio, quandoquidem in alio medio vniri possunt, aut diuidi.

Secundum principium generale est: ex nulla præmissa particulari conclusio vniuersalis, & ex nulla negatiua sequi potest affirmatiua, tamen si al-

tera præmissa sit vniuersalis, aut quidpiam affirmet. Probatur, tum à posteriori in Catocho & Laerte: tum etiam, quia hic sicubi alias locum habet commune prologium, conclusio deteriorem partem sequitur, neutiquam perfectè sequutura, nisi esse debeat particularis, ac negatiua, quoties altera præmissa fuerit particularis, & negatiua: tum denique à priori, quoniam non plura identificari debent inter se in conclusione, quam identificantur vni tertio in præmissis: contrarium autem eueniret, si ex altera præmissa particulari sequeretur conclusio vniuersalis, vt cernere est in hoc syllogismo, aliquis homo currit, omnis homo est animal, ergò omne animal currit: haud enim omne animal, sed aliquod identificatur in præmissis cum currente vni tertio; videlicet in homine: rursus distinctio vnius extremi, aut alterutrius à medio in alterutra præmissa negatiua formaliter expressa nequit inferre immediatam identitatem extremorum in conclusione re præsentatam, vt constat ex numero superiori.

48 Tertium est: medium in aliqua præmissarum perfectè, & completè distribui debet, hoc est, pro omnibus accipi debet, pro quibus potest. Probatur à posteriori, quoniam idcirco hic arguendi modus inutilis est, omne animal fuit in arca Noe, Bucephalus Alexandri est animal, ergò fuit in arca Noe; nec non hic, essentia diuina est pater, filius est essentia diuina, ergò filius est pater: A priori verò, quia si medium completè distributum non sit, non erit propriè vnum comparatione extremorum, nec hæc vni tertio eadè erunt, vt per præfata exèpla intuenti elucescet. Quartum est, nullus terminus non distributus in præmissis in conclusione distribuendus est: quæ ratioe hic syllogismus paralogismus est, omnis homo est animal, omnis homo est substantia, ergò omnis substantia est animal; probatio autem eius principij à priori est talis: nequit plus inferri in conclusione, quam in præmissis expressum fuerit, iuxta paulò superius dicta, inter probandum secundum generale principium: huius autem contrarium eueniret, si qua conclusio distribueret terminum aliquem non distributum in præmissis.

49 Præter hæc quatuor principia cuius figuræ generalia quædam sunt aliquarum propria, & specialia, & quæ non omnibus inseruiunt. Pro prima figura sit hoc: ex maiori particulari, aut minori negatiua nil vi formæ concluditur. Pro secunda figuræ: ex duabus affirmatiuis; aut maiore particulari nil vi formæ sequitur. Pro tertia: ex minori negatiua nil formaliter efficitur. Quæ tria principia particularia, & à posteriori euidencia sunt, vt versus illos Bilbilis, & Colophon &c. expendentem constabit, & à priori fisdem ferme rationibus possunt, quibus generalia, probari: eorum autem exempla in obuiis sunt, & propterea à nobis omittuntur.

CAPVT VII.

Reductio syllogismorum ostensua, & per impossibile.

50 **S**yllogismi omnes in quatuor primis modis primæ figuræ ad eò euidenter concludunt, vt qui concessis eorum præmissis consequentiam tamen negaret, duas contradictorias expressè concederet: siquidem in Darij qui concedit has præmissas, omnis homo est animal, Petrus est homo, expressè largitur hanc propositionem, Petrus, qui est homo, est animal;

animal; & qui negat in Darij hanc consequentiam, ergo Petrus est animal, expresse concedit hanc propositionem, aliquis homo, non est animal: aut omnem hominem esse animal, & aliquem non esse animal, siue, quod in idem recurrit, Petrum esse animal, & Petrum non esse animal contradicunt inuicem: qui ergo concessis præmissis, conclusionem in modo regis Darij negat, is duas contradictorias duplici ex titulo cogitur expresse fateri: quod in aliis tribus modis cernere est eadem ferme claritate, & euidencia. Reliqui verò syllogismi haud adeò euidenter concludunt: proinde siue sint in aliis figuris, siue in modis indirectis primæ figuræ reducendi sunt ad quatuor illos priores: quod dupliciter fieri potest: videlicet aut per ostensionem, aut per impossibile.

51 Reductio ostensua fit, aut sola mutatione subiecti in prædicatum, & è contrario, seu conuersione propositionis, aut simul transmutatione maioris in minorem, aut è diuerso. Pro cuius luce, & intelligentia præmitto, omnes modos imperfectos reduci ostensiuè ad perfectos, cum quibus in littera inchoatiua conueniunt v. g. Baralipson, Baroco, Bocardo ad Barbara: Dabitis, Darapti, Disamis, & Datifi ad Darij; & fide reliquis. Præmitto secundò, quemuis modum imperfectum intra se claudere aliquam ex his quatuor litteris S. P. M. C. ex quibus S. denotat propositionem anteriorem, seu, quod perinde est, anteriori vocali significatam, conuertendam simpliciter. P. verò per accidens M. maiorem cum minori, aut è contrario commutandam. C. demum reductione ostensua eum modum carere, & solius impossibilis capacem. Quod versiculis sequentibus complexi sunt dialectici.

*Simpliciter verti vult. S. P. vero per Acci
M. vult transponi, C. per impossibile duci.*

52 His positis, syllogismus in Datifi v. g. omnis homo est animal, aliquis homo est viuens, ergo aliquod viuens est animal sola conuersione simplici minoris, quam sygma medium postulat, ad Darij in hunc modum ostensiuè reducitur; omnis homo est animal, aliquod viuens est homo, ergo aliquod viuens est animal. Rursus hic syllogismus in Felapton, nullus homo est lapis, omnis homo est animal ergo aliquod animal non est lapis, conuersa per accidens minori propositione pro eo ac P. medium exposcit ad modum Ferialem, cum quo in littera inchoatiua conuenit ita reducitur ostensiuè, nullus homo est lapis, aliquod animal est homo, ergo aliquod animal non est lapis. Tandem Camestres v. g. omnis homo est animal, nullus lapis est animal, ergo nullus lapis est homo, conuersa simpliciter minori, & mutata in maiorem, prout duæ litteræ intermedia postulant, & conuersa etiam simpliciter conclusionem iuxta exigentiam postremi sygmatis ita in Celarent suam euidenciam non celat, sed luce clarius ostendit: nullum animal est lapis, omnis homo est animal, ergo nullus homo est lapis: Bocardo & Baroco reductionis ostensuæ non sunt capaces vllatenus.

53 Quod ad quinque modos à nobis superadditos attinet Phalaris ad Barbaram, & Thersandros ad Celarent, sola mutatione conclusionis subalternæ in subalternantem ostensiuè reducuntur. Pelagos autem ad Celantes, Centauro ad Casarem, & Arestor ad Camestres eadem ratione reducuntur, & mox omnes tres mediare ad Celarent iuxta regulas, quas iam tradidimus.

54 Reductio per impossibile ad duas contradictorias admittendas eum cogit, qui conclusionem im-

perfectam, aut indirectam negat. Pro qua præmitto primò, in hoc versiculo.

Phæbifer axis obit terras, atheramque quotannis.
Duas primas dictiones quinque modis imperfectis primæ figuræ suo ordine ita respondere, vt prima vocalis primum modum imperfectum denotet, secunda secundum, & sic reliquæ: Rursus duas secundas dictiones, & significationes quatuor modis secundæ figuræ respondere: demum sex vocales duarum dictionum, quæ postremæ sunt, sex modos tertiæ figuræ eodem ordine significare: Quæ sunt attentè consideranda. Præmitto secundò, in sex dictionibus positis quatuor vocales reperiri, nimirum. a. e. i. o. quarum prima Barbara, secunda Celarent, tertia Darij, quarta Ferio repræsentant: quare modus omnis imperfectus reduci debet per impossibile ad eum modum perfectum, qui eadem littera symbolica gaudet.

Quibus constitutis in prima figura conclusio negata in maiorem, & maior primi syllogismi in minorem conuerti debent, & ex ambabus iam concessis, contradictorium, aut contrarium minoris concessæ absque vlla tergiversatione sequetur in aliquo ex modis perfectis, ad quos, reductio per impossibile fieri debeat. v. g. si quis hanc conclusionem in Dabitis, omnis homo est animal, Petrus est homo, ergo aliquod animal est Petrus, dare nolit, sed potius eam constanter inficietur, per impossibile ad Celarent reducendus est, eo quod Dabitis & Celarent E, velut litteram symbolicam fortiantur: reductio autem ita fit; nullum animal est Petrus, quæ est conclusio negata, omnis homo est animal, quæ est maior prioris syllogismi, ex quibus in modo Celarent aperte inferitur, ergo nullus homo est Petrus, quæ propositio est contradictoria huius, aliquis homo est Petrus, ac proinde minoris concessæ Petrus est homo: nam, Petrus est homo, conuertitur per hanc, aliquis homo est Petrus; quare æquipollent quodammodo, eandemque contradictoriam respiciunt. Celantes id speciale habet in prima figura, vt propositiones debeant collocari paulo aliter: quocirca ad Darij reduci debet prima minori conuersa in maiorem, & contradictoria conclusionis negatæ in minorem, ex quibus contradictorium primæ maioris sequitur, vt intuenti clarebit.

56 In secunda figura reductio fieri debet, retenta maiori concessæ, & contradictoria consequentis negati posita loco minoris, ex quibus contradictorium minoris concessæ sequitur v. g. si quis hanc conclusionem in Camestres inficietur, omnis homo est animal, nullus lapis est animal, ergo nullus lapis est homo ad Darij per impossibile reuocandus est, eo quod modorum Camestres & Darij idem I. symbolum sit: Sic ergo sibi contradicere cogendus est positam conclusionem negans, omnis homo est animal, quæ est antiqua maior, aliquis lapis est homo, quæ est contradictoria consequentis negati, ex quibus in Darij aperte sequitur hæc conclusio, aliquis lapis est animal, quæ minori concessæ contradicit.

57 Tandem in tertia figura retinetur antiqua minor, & loco maioris propositio contradictoria consequenti negato ponitur, ex quibus contradictorium maioris concessæ sequitur euidenter. v. g. hic syllogismus in Datifi, omnis homo est animal, aliquis homo currit, ergo aliquod currens est animal si negetur conclusio, ita ad Ferio sibi symbolicum reducendus est: nullum currens est animal, aliquis homo currit, ergo aliquis homo non est animal, quæ conclusio maiori concessæ contradicit. Felapton autem ab Barbaram sibi colitteralem paulo aliter reuocatur,

reuocatur, utpotè in quo non contradictorium maioris concessa, vt in aliis quinque modis tertia figura, sed contrarium infertur, vt intuenti perspicuum erit. Quò autem has regulas rectius calleas, & tenacius conserues en antiquos versiculos, quibus continentur.

*Maiores fit minor, & fit contradictio maior
Dempto Celantes, in quo prauertitur ordo.
Seruat maiorem, variatque secunda minorem.
Tertia maiorem variat, seruatque minorem.*

CAPVT VIII.

Quatenus absque reductione ad modos perfectos imperfecti irrefragabiliter concludant.

58

Dupliciter conclusionis indirectæ, aut imperfectæ negator vrgeri potest, videlicet per reductionem ostensiuam vnius modi ad alium, qua fit, vt conclusionem negatam nequeat non concedere, aut per reductionem per impossibile alicuius etiam modi ad alium perfectiorem, qua fit, vt duas contradictorias expressè & formaliter tales non possit non admittere. Ipse tertium modum, eumque faciliorem adificio, quo, quin reducatur vnus modus ad alium, indirectus scilicet ad directum, & imperfectus ad magis perfectum, sed potius sola resolutione ac definitione syllogismi duæ contradictoriæ concessæ tales expressè & formaliter appareant. Id ergo absque negotio præstari potest, si præmissæ concessæ in vnam propositionem complexam coalescant, ad quod sola conuersione vnius præmissæ, aut mutatione subalternatæ in subalternantem, aut è conuerso opus est, & negatio conclusionis in propositionem contradictoriæ conclusioni negatæ commutetur, ad quod sola æquipollentia opus est, qui enim negat conclusionem virtualiter eius contradictoriam affirmat, cum contradictoriæ veræ simul esse nequeant; quibus præstitis, duæ contradictoriæ expressè tales apparebunt.

59

Pro cuius praxi, si quis hanc conclusionem in Baralipton negat, omne animal est sensibile, omnis homo est animal, ergo aliquid sensibile est homo, præmissæ in hanc propositionem complexam conflari debent, aliquid animal quod est sensibile est homo, quæ propositio complexa concessis præmissis euidentior est, quam vt negari possit, & etiam conclusioni negatæ expressè contradicit: quod negari nequeat probatur, quia aliquid animal est homo, conuertit hanc, omnis homo est animal, conuertens autem, & conuersa æquipollent, deinde illud aliquid animal esse sensibile subalternatur huic, omne animal est sensibile; at supposita veritate subalternantis, subalterna vera non esse nequit; igitur concessis his præmissis, omne animal est sensibile, omnis homo est animal, hæc propositio complexa aliquid animal, quod est sensibile est homo, euidentior est, quam vt negari queat; quod autem ea propositio complexa conclusioni negatæ, seu, quod perinde est, contradictoriæ conclusionis expressè contradicat, ita suadetur: quia propositio contradictoria conclusionis negatæ est hæc; nullum sensibile est homo, cui expressè, & euidenter propositio illa complexa contradicit.

60

Eadem ratione in secunda figura in modo Cæsareo concessis his præmissis, nullus lapis est angelus, omnis thronus est angelus, negaret hanc conclusio-

nem, ergo nullus thronus est lapis, ita ad contradictoria vrgeri posset, & deberet, omnis thronus angelus non est animal: quæ propositio expressè opponitur huic, aliquid thronus est lapis, quæ est contradictoria conclusionis, quam negatam supponimus. In hac tertia figura, conuersione opus non est, & sola subalternatio sufficit: quare clarius & euidentius adhuc concludit; clarius enim subalternata in subalternante, quam conuertens in conuersa continetur; si quis ergo in Disamis hanc conclusionem negaret, omnis homo est animal, aliquid homo est albus, ergo aliquid album est animal, ita præmissæ in vnam propositionem complexam contradictorio consequentis negati, expressè contradicentem conflari possent, aliquid homo, qui est albus, est animal, quæ expressè contradicit huic, nullum album est animal, ac per consequens contradictoriæ conclusionis, quæ negata est.

61

Hæc autem reductio in eo inferior est 'communi reductione per impossibile, quod in hac ex propositionibus expressè concessis ad contradictoria aduersarius cogatur: in illa verò nostra assumatur propositio conuertens, aut certè subalternata, quæ tantum implicitè in conuersa, & subalternante concessæ sunt. In eo verò hæc nostra reductio communem aliquantulum superat, quod in communi per discursum ad contradictoria quis cogatur: in hac vero absque vllo discursu, per solam juxtapositionem iam concessorum ea contradictio appareat: quare hæc reductio est immediata, communis vero mediata, hæc facilis, illa longè operosior. Quod verò ad reductionem ostensiuam attinet, in eo reductioni huic æqualis est, quod vtræque, conuersione, & mutatione subalternatæ in subalternantem, vel è conuerso indigeat, in eo vero superatur, quod hæc ad impossibilia, & formaliter contradictoria pertinacem vrgeat: secus verò ostensiuæ, quæ non reuocat ad contradictoria, nisi ad summum virtualiter, si quis negatæ conclusionis aduersarium arguat; negatio enim conclusionis tantum virtualiter conclusioni concessæ opponitur.

CAPVT IX.

De arte inueniendi medium.

62

Quam antiqui sophistæ non tam detexisse quam multiplici verborum inuolucro & quasi labyrintho obscurasse videntur: atque, vt eam illustrarent, tanti habendam non reor, nimirum qua vix vnquam vtimur, & cuius utilitas, qualis qualis est, crebræ meditationi cedit. Enimverò acuerorum ingeniorum causa eam præcisæ salebris ac nugis exuo, & sex dictionibus toties repetitis concludam. Fecana, Cageti, Daphenes, Hebare, Gedaco, Gebali.

63

In qualibet dictione sunt tres vocales, quarum postrema quantitatem, & qualitatem indicat eius propositionis, cuius medium inuestigatur iuxta regulam illam. Afferit A. negat E. &c. secundò verò & primo loco cuiusque dictionis A. & E. ponuntur, quorum prædicatum propositionis probandæ, hoc vero subiectum denotat. Deinde in sex illis dictionibus habenda est ratio sex consonantium B. C. D. quæ ordinem medij ad prædicatum, & F. G. H. quæ ordinem eiusdem ad subiectum denotant: B. significat medium consequens, ac prædicatum, C. antecedens. D. extraneum. F. medium consequens ad subiectum G. antecedens. H. extraneum: de reliquis vero

vero